

כלי המאגד את הגורמים להצלחה בהכשרה המעשית בפיזיותרפיה - תוקף מומחים ותפיסת הסטודנט

המאם אטרש ¹PT, MSc, ²מיכל כץ-לוייר ²PT, MPH, PhD, גילה שחר ²PT, MA, PhD

¹ מכון פיזיותרפיה הורוביץ, שירותי בריאות כללית, תל אביב
² החוג לפיזיותרפיה, בית הספר למקצועות הבריאות, הפקולטה לרפואה, אוניברסיטת תל אביב, תל אביב

תקציר

רקע: גורמים רבים קשורים להצלחה בהכשרה המעשית בפיזיותרפיה. בסקירת ספרות לא נמצא כלי תקף המאגד את מגוון הגורמים להצלחה בהכשרה.

מטרות: המטרה העיקרית: השגת תוקף מומחים לכלי המאגד את הגורמים התורמים להישגים טובים יותר בהכשרה המעשית בפיזיותרפיה. המטרה המשנית: לתאר את תרומתם של הגורמים להצלחה בהכשרה המעשית כפי שהיא נתפסת על ידי הסטודנטים.

שיטות: במחקר השתתפו 15 פיזיותרפיסטים, רכזי הדרכה קלינית בשדה הקליני או באקדמיה, שהתבקשו לענות על השאלה: "מהם הגורמים להישגים טובים יותר בהכשרה המעשית בפיזיותרפיה?". המחקר נערך בשיטת דלפי (Delphi method) תהליך שבו מתקבלת חוות הדעת של קבוצת מומחים, המגבשים את דעתם באופן עצמאי ובעילום שם, ומגיעים להחלטה מוסכמת בתהליך של היזון חוזר. לאחר שלושה סבבים, גובשה רשימת הגורמים. לאחר מכן גובש טופס פנייה לסטודנטים בהתבסס על רשימת הגורמים ונערך סקר טלפוני בקרב 50 סטודנטים לפיזיותרפיה בשבוע האחרון להכשרתם המעשית בטיפול האמבולטורי (התנסות מכון). הסטודנטים דירגו בסולם 0-10 את מידת התרומה של כל אחד מן הגורמים שהתקבלו להצלחתם בהכשרה המעשית.

תוצאות: בתהליך הדלפי נערכו שלושה סבבים עם שיעור היענות של 90% ומעלה בכל סבב. בסבב הראשון של התהליך צוינו 68 גורמים שצומצמו בסיום התהליך לתשעה גורמים, בהם ארבעה גורמים שקשורים במאפייני המדריך, ארבעה גורמים

שקשורים במאפייני הסטודנט וגורם אחד שקשור בסביבת הלמידה. הגורם התורם ביותר לדעת המומחים הוא "המוטיבציה של הסטודנט ללמוד ולהשתפר". מבין תשעת גורמי ההצלחה האלה ציינו הסטודנטים את כלל הגורמים כחשובים להצלחתם, ואת הגורמים "נכונות לקבלת משוב מהמדריך" ו"מדריך המהווה דוגמה אישית, בכל הנוגע להתנהלות, אתיקה, כבוד למטופלים ולעמיתים" כתורמים להצלחה בהכשרה המעשית יותר מיתר הגורמים האחרים.

מסקנות והמלצות: במחקר זה נבנה כלי המכיל תשעה גורמים שיכולים לתרום להצלחה בהכשרה המעשית בפיזיותרפיה. זהו גורמים הקשורים במאפיינים של המדריך, במאפייני הסטודנט ובמאפייניה של סביבת הלמידה. במחקר-המשך מוצע לבחון את התרומה של הכלי להכנת הסטודנטים והמדריכים הקליניים לקראת ההכשרות המעשיות וכן לתקף את תוכן הכלי להכשרות מעשיות בתחומים אחרים.

מילות מפתח: פיזיותרפיה, הכשרה מעשית, הדרכה קלינית, הישגים, גורמי הצלחה